III. évfolyam. 174. szám. SZABADKA, 1905. Kedd, augusztus 1. Ara 2 fil.

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak: Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája Batthyány-utcza 3. sz.

A megsemmisitett közgyűlési határozat.

Szabadka törvényhatósági bizottsága egyhangulag hozta meg a nemzeti ellenállásra vonatkozó ismert határozatát. A közgyülés egyetlen tagja sem akart hátra maradni a harcosok sorából, s igy a kisebbszerű ellentéteket a határozat meghozatala előtt könnyen kiegyenlitették. Ez a határozat is felkerült törvényes uton-módon jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz, ahonnan a határozatot megsemmisitő leirat ma érkezett meg Szabadkára.

A határozat huszonnégy órai időt enged a tanácsnak az előterjesztésre. Az előterjesztést Biró Károly polgármester még a délelőtt folyamán megszerkesztette s Bezerédy István főispán elé terjesztette.

Egyetlen ember sem kételkedhetik az iránt, hogy a polgármesterrel élén a tanács a leirat ellen élt előterjesztéssel, amelyben kifejti, hogy a miniszteri leiratot tudomásul nem veheti, hanem mindenben Szabadka város törvényhatósági bizottságának határozatához alkalmazkodik, s a miniszteri leirattal szemben azt hajtja végre, bármi történjék is.

Szabadka város közönsége ebből is meggyőződhetik ismételve, hogy Biró Károly polgármestere és a városi tanácsa Szabadka város törvényhatósági bizottságának bizalmát mindenek fölé helyezi, s hogy méltó képviselői e nagy törvényhatóság összpolgárságának, Magyarország harmadik városának.

A megsemmisitő

miniszteri leirat

a következő:

71651/II. b. 905.

F. évi junius hó 30-án tartott törvényhatósági bizottság közgyülésében 278/13677. sz. a. hozott véghatározatának azon részeit, melyben kimondotta, hogy az állami adókat az állampénztárba be nem szolgáltatja; továbbá, hogy a póttartalékosok behivása körül való közremüködést megtagadja, az 1886. XXI. t.-c. 10. §-ában adott jogom alapján törvényszerü felülvizsgálat alá vevén, a határozat ezen részeit az alább felsorolt indokokból ugyancsak a már fentebb idézett 1886. évi XXI. t.-c. 10. §-a alapján, mint törvénybe ütköző rendelkezéseket, a pénzügyminiszter és honvédelmi miniszterrel egyetértőleg megsemmisitem.

Ugyanis az 1886. évi XXI. t.-c. 10. §-a szerint »a törvényeket és a kormánynak a törvényhatósághoz intézett rendeleteit a törvényhatóság területén a törvényhatóság hajtja és hajtatja végre.« A 19. §. megállapitja, hogy a törvényhatóság mily esetekben irhat fel egyes kormányrendeletek ellen. A végrehajtás előtt továbbá felsorolja az azonnal és feltétlenül teljesitendő és végrehajtandó miniszteri rendeleteket, melyek ellen csak végrehajtás után kereshető orvoslás a képviselőháznál. Végül a 20. §. akként rendelkezik, hogy »kivétetnek a végrehajtás kötelezettségének szabálya alól az országgyülés által meg nem szavazott adó tényleges behajtása, meg nem ajánlott ujoncok tényleges kiállitására vonatkozó rendeletek.«

Az 1886. évi XXI. t. c. most idézett 20. §-ban lefektetett illetőleg régibb törvénycikkből átvett ama rendelkezés, mely «az országgyülés által meg nem szavazott adó tényleges behajtására vagy meg nem ajánlott ujoncok tényleges kiállitására vonatkozó rendeletek» végrehajtásának megtagadását teszi a törvényhatóságok jogává, illetőleg alkotmányos kötelességévé — igen fontos és becses alkotmányjogi biztositék. De e rendelkezések — mely a végrehajtási kötelezettség általános szabálya alól való két kivételt állapitja meg s mely világosan csak a tényleges adóbehajtásra s a tényleges ujoncállitásra vonatkozik — sem szavai sem célzata nem teszik megengedhetővé, hogy a törvényhatóság e §-ra támaszkodva, törvényes hatáskörét tulhaladó önrendelkezési jogot vehessen igénybe.

Már pedig tullépte a város közönsége a fentidézett törvényszakaszban biztositott hatáskörét, a midőn a közgyülési határozat szövegéből kitünőleg az önként befizetett adók beszolgáltatását megtiltotta, mert az adókönyvek mikénti kezelése iránt tételes törvény rendelkezik.

E tekintetben különösen utalok az 1883. XLIV. t. c. 44. §-ára, mely szerint «a közadók fejében átvett pénzek sem községi, sem más célokra nem fordithatók.» A 45. §. szerint a községi és városi adóhivatalok havonként kötelesek a beszedett adót a kir. adóhivatalba beszolgáltatni. A 46. §. szerint az adók beszedésével és beszállitásával megbizott községi (városi) közegek a beszedési és beszállitási teendők körül tanusitott hanyagságukért pénzbirságba marasztalandók el, illetőleg fegyelmi eljárás alá esnek.

Végül a 47. §. szerint a beszedett adóknak és egyéb tartozásoknak a kir. adóhivatalba beszolgáltatásért elsősorban az illető közegek, másodsorban a község (a város) is anyagilag felelősek.

De nem volt jogositva a város törvényhatósága arra sem, hogy a póttartalékosok behivása körüli közremüködést korlátozza, illetőleg megtagadja, mert tekintettel arra, hogy az 1886. XXI. t.-c. 19. §. harmadik bekezdésének rendelkezése szerint: „a szabadságos és tartalékos katonák berendelését tárgyazó kormányrendelet csak a végrehajtás után szolgálhat közgyülési vita és határozat tárgyául,“ tekintve továbbá, hogy az 1888. XVIII. t.-c. 1. §-a értelmében a tartalékosok és póttartalékosok őfelsége parancsaira a törvényben közelebbről körülirt módon tényleges szolgálattételre visszatarthatók, illetőleg behivhatók: az idevonatkozó, a törvény értelmében azonnal és feltétlenül végrehajtást igénylő kormányrendelettel szemben való ellenszegülés, illetőleg a póttartalékosok behivójegyei kézbesitésének megtagadása szintén a törvény rendelkezéseibe ütközik.

A közgyülési határozatnak a fentiek szerint a törvények világos rendelkezéseibe ütköző részét a felsorolt indokok alapján megkellett semmisitenem.

Egyuttal kijelentem, hogy amenynyiben a város polgármestere, illetőleg tanácsa a jelen rendeletemmel megsemmisitett közgyülési határozati részek végrehajtása iránt netán már előzőleg érdemlegesen intézkedett volna, ez az intézkedés immár tárgytalannak és szintén semmisnek tekintendő.

Végül megjegyzem, hogy határozatának az a része, mely szerint a városi tisztviselők részére az őket netán érhető sérelmekért teljes elégtételt fog nyujtani, a törvényhatóság rendelkezésénél fogva ez időszerint kormányhatósági felülbirálat tárgyát nem képezhette; amennyiben azonban ezen határozatnak gyakorlati megvalósitása iránt később konkrét határozat hozatnék, azt annak idején törvényszerü érdemleges felülvizsgálat alá fogom venni.

Budapesten, 1905. évi julius 27-én.

Kristóffy s. k.

Az ipartestület elöljáróságának alakuló ülése.

A 16-iki közgyülés által megválasztott elöljáróság, f. hó 29-én este tartotta alakuló ülését, Pausits János elnöklete alatt.

Pausits János mindenekelőtt felkérte az elöljáróságot, hogy a közgyülés bizalmának megfelelően iparkodjanak teljes erejükkel előmozditani az iparosok érdekeit, s hogy különösen az idénre tervezett kongresszus alkalmával lássák vendégszeretettel a hozzánk érkező iparosokat.

Ezután az alelnök választást ejtették meg Alelnökké egyhangulag Nánay Mihályt választották meg.

Könyvtárnoknak Tikviczky Pétert, gazdákká Vászics Pétert és Kalmár Rókust választották meg. A könyvtári bizottságba beválasztattak: Pausics János, Nánay Mihály, Tikviczky Péter, Deák István, Moldoványi József, Hammang József és Gönczy Károly.

A tárgyaló békebiróság tagjai lettek: Nánay Mihály elnök, Hoszmann János, Vida István, Knapecz Jakab és Molnár István.

Az iskolai bizottságba megválasztattak: Sefcsics Lajos, Stern Zsigmond, Arnold Pál és Vida György.

Az elöljáróság ezután elhatározta, hogy havi rendes ülését ezután is minden hó elsó keddjén tartja meg és pedig a nyári hónapokban esti 7, a téli hónapokban esti 6 órakor.

Tóth Lajos inditványára Nagy Ferencz és Kókay Antal cipészeknek, kik a pécsi országos cipész kongresszuson és kiállitáson résztvesznek, az elöljáróság husz-husz korona költséget szavazott meg, miután Arnold Pál a kiküldetést nem fogadhatta el.

Ezután a VII. országos kongresszusra szóló meghivót levették a napirendről addig, mig a központi bizottság mai ülésének eredménye ismeretes nem lesz.

* * *

Az elöljáróság alakuló ülése után ismerkedési estély volt, melyen az elöljáróság tagjain kivül még számos vendég is részt vett, közöttük Varga Károly országgyülési képviselő is.

Az első felköszöntőt Nánay Mihály mondta Pausics János elnökre, majd Pausics János elnök köszöntötte föl Varga Károlyt, Varga Károly pedig

Dr. Heiszler J. orvostudor Vizgyógyintézete Szabad u. Mária-Terézia park, vasut mellett

Gyógymódok: massage, vizcura, szénsavas fürdők (nauheimi). Villanyozás, továbbá orvosi torna

Telefon 211 sz. Prospectus

Javalva van: az idegbetegségeknél mint: idegesség, hysteria, főfájás, és szedülésnél A légző szervek betegségénél: tüdőhurut és nehéz légzésnél (asthma). — Gyomor és bélbajoknál: székrekedésnél. — Szivbajoknál: szénsavas fürdők (nauheumi). Rheuma és köszvénynél. Mérsékelt árak. Nyáron át frissitő fürdők.

az uj elöljáróságra és az iparosokra emelte poharát. Jákity Mihály Petonszky Józsefet éltette. Felköszöntőket mondtak még Petonszky József, Hammang József stb.

A helyzet.

— Saját tudósitónktól. —

Budapest, julius 30.

Bánffy Dezső báró deési beszédében ugyan nem jelölte meg a kibontakozásnak egy uj módját, de beszédének szellemébül kiolvasható, hogy ő szivesen megegyezne a teljes magyar vezénszó nélkül is.

Ez a beszéd természetesen nagy meglepetést keltett koaliciós körökben és alkalmasint még sokat fognak beszélni róla.

Apponyi Albert gróf ma reggel Eberhardról Budapestre érkezett és a Hungáriában vett szállást. Ez a váratlan érkezés nyilvánvalóan összefüggésben áll a 67-es tömörülésről elterjedt hirekkel.

Kossuth Ferenc augusztus 9-én érkezik Herkulesfürdőből Budapestre. 10-én délelőtt résztvesz Pestvármegye közgyülésén, délután 5 órára pedig összehivja a vezérlő-bizottságot.

Másnap 11 én Kossuth Ferenc Karlsbadba utazik, ahol körülbelül egy hétig fog tartózkodni.

A 10-iki vezérlőbizottság — értesülésünk szerint — foglalkozni fog az általános szavazati jog kérdésével és határozatot is fog hozni.

György Endre és Vörös László Ischlbe utaznak s a királynál kihallgatáson jelentkeznek.

*

Vilmos császár és Ferencz József király találkozása.

Berlin, julius 21. Itteni udvari körökben az a hir van elterjedve, hogy Vilmos császár őszszel Ferenc József királylyal találkozik. A találkozásnak, tekintettel a legutóbbi hónapok eseményeire, nagy politikai jelentőséget tulajdonitanak. Egyfelől a magyarországi helyzet, másfelől pedig ujabb zavarok veszedelme a Balkán-félszigeten inditja a két uralkodót a találkozásra.

*

Német diplomaták a magyar hadseregről.

Budapest, julius 31. A bécsi Mittagszeitung ma a következő meglepő berlini táviratot közli: A német diplomatákat a magyar ellenzék szünni nem akaró nyakassága a hadsereg kérdésében nagyon kellemetlenül érték. Magyarország magatartása annál kellemetlenebb nekik, mert a magyarok eddig ellentétben a szlávokkal, a Németországgal való szövetségnek erélyes és hü hivei voltak. Az önálló magyar hadsereg létesitéseinek eszméjét nagy bizalmatlansággal fogadják. Azt hiszik, hogy Vilmos császárnak Ferenc József királylyal való találkozása alkalmával ez a kérdés is szóba kerül.

Cáfolat. A M. T. I. irja: Némely fővárosi napilap egy beszélgetést közöl, a melyet Vörös László kereskedelmi miniszter a Berliner Zeitung egy munkatársával folytatott volna. Illetékes helyről fel vagyunk hatalmazva annak a kijelentésére, hogy a kereskedelmi miniszter a nevezett lap munkatársát egyáltalában nem is fogadta, ennélfogva az ahhoz füzött minden kombináció tárgytalan.

„Ni oni ne dadu."

Vasárnapi számunkban megirtuk, hogy mért nem engedélyezte a tanács a Zavada cimü bunyevác szindarab előadását.

Erre azután a rendezőség osztotta szét a következő irányzatos értesitést:

Subotička obrtnička i trgovačka omladina javlja poštovanoj publici, da je Szalai Mátyás kapetan zabranio obdržati pridstavu »Zavade« koju smo dne 30. srpnja htili održati. Mi smo odluku apelirali na varoški senat i puljgermajstor potvrdiše tu odluku — ni oni ne dadu da se bunjevačka pridstava održi.

Priredjivački odbor.

Magyarul ez a következőket jelenti:

„A szabadkai iparos és kereskedő ifjuság jelenti a tisztelt publikumnak, hogy Szalay Mátyás kapitány betiltotta a Zavada szinmü előadását, melyet julius hó 30-dikán akartunk megtartani. Mi a határozatot megfelebbeztük, de a városi tanács és a polgármester megerősitette azt a határozatot — ők sem engedik meg a bunyevác előadás megtartását.

A rendező bizottság."

Hát a mi bunyevácainkat hiába akarják hasonló cédulákkal félrevezetni. Tudják ők nagyon jól, hogy a polgármester és a tanács nem tör a bunyevácok ellen. Hanem azt még sem engedheti meg, hogy a szükséges előfeltételek betartása nélkül akárki legyen is, szinielőadásokat rendezzen. Tartották volna meg ezen előfeltételeket.

Épen ezért az a „rendező bizottság" nagyon rosszul teszi, hogy hasonló irányzatos hirekkel a bunyevácságot a magyarság ellen izgatja, a békés együttélést megzavarja, a polgármester és a tanács ellen rosszhiszemü hireket terjeszt.

Szabadka józan, hazafias bunyevácsága ugy sem engedi magát megtévesztetni.

HIREK

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Augusztus 6. A szabadkai kath. legényegylet házi mulatsága saját helyiségében.

Országos vásár. Ujvidéken augusztus 12. 13. 14-dikén.

Szeptember 2. A szabadkai kör mükedvelő előadása a Kossuth szobor alapjavára.

Szeptember 8. 9. 10. A VII. országos iparegyesületi gyülés Szabadkán.

—

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Horvát János zombori állami főgimnáziumi tanárt hasonló minőségben a szegedi áll. főgimnáziumhoz helyezte át.

— **Bucsulakoma.** Simrák Bélának, az uj martonosi plébánosnak barátai, ismerősei és tisztelői, holnap, kedden, a Bárány-szálloda kistermében bucsulakomát rendeznek. Simrák Béla holnapután távozik véglegesen Szabadkáról s barátai még egy alkalmat keresnek, hogy szeretetüknek és tiszteletüknek őszinte kifejezést adjanak. A bucsulakoma kezdete este 8 órakor lesz.

— **Feljelentett bankigazgatók.** Ezen cim alatt közöltük annak idején a mi lapunkban is azon hirt, mely a „Bácskai hitelbank" emlékezetes május havi közgyülése folytán Horowitz Ignác által a nevezett bank több igazgatósági tagja és a közgyülési jegyzőkönyv hitelesitői ellen inditott bünvádi feljelentést regisztrálta. Nevezett bank igazgatósága t. i. annak idején egyhangulag elmozditotta Horowitz Ignácot elnöki tisztétől és fizetésétől és a május 21-én tartott közgyülés ennél még tovább ment, a mennyiben az igazgatósági tagságtól való elmozditást is elhatározta. A meginditott eljárás folyamán a rendőrség által folytatott nyomozat alapján most a szabadkai kir. ügyészség meghozta határozatát, mely szerint a nyomozatot és az egész eljárást beszünteti a B. P. 101. §-ának 1. pontja alapján részben azért, mert a vád beigazolást nem nyert és részben azért, mert büntetendő cselekmény egyáltalán fen nem forog. Ezzel remélhetőleg le is zárulnak az akták, melyek előtörténete annak idején annyi port vert fel és eléggé sajnálatos meghurcoltatásoknak volt az okozója.

— **Prielle Kornélia szanatóriumban.** A legbájosabb nagymama, akit mindnyájunk aggódó szeretete környezett legutóbb eljátszott szerepében, amelybe »beugrattak«, a Budapest környékén lévő margitszigeti szanatóriumba vonult vissza, hogy nyugodalmát visszaszerezze. A matrónát tegnap reggel hat órakor vitték ki kocsin. Nevelt leánya, Láng Ilona volt a kisévője s az intézet vezetőjével megállapodott, hogy a nagyasszonyt a leggondosabban ápolják és ne türjék, hogy a pihenő nagyasszony nyugodalmát Van der Hoske megzavarja. Az intézet orvosa reméli, hogy Prielle Kornélia hamarosan visszaszerzi lelkének elveszett nyugalmát.

— **Házasság.** Dr. Ács Jenő ügyvédjelölt augusztus hó 11-én délelőtt ½ 8 órakor a helybeli izr. templomban vezeti oltárhoz Perl Gizella urhölgyet, özv. Perl Károlyné leányát.

— **Aczél Henrik** festőmüvész hosszabb távollét után ismét városunkba érkezett, hogy mütermében a helybeli megrendelőit kielégithesse. Távolléte alatt fővárosi mütermében dolgozott, hol befejezte a József főherceg kegyuraságához tartozó ürömi uj templom részére megrendelt oltárképét. — A kép, mely a Bünbánó Magdolnát ábrázolja, modern felfogás szerint, 3 és fél méter magas és 2 és fél méter széles. A hátterében Jeruzsálem látképe, elől a feszület előtt térdeplő Magdolna látható. A kiváló müvésznek Hazatérés, Mézesnapok, Idyll és Virágfakadás cimü képeit a Vacum Oel magyarországi igazgatósága vásárolta meg. Öt másik képét pedig Peller József fővárosi mübarát vette meg a kultuszminiszterium müvészeti ügyosztályának palotájában lévő képtára részére.

— **Tüzoltó-zenekarunk Szegeden.** Amint emlitettük, a szegedi kongresszuson önkéntes tüzoltóink közül a zenekarral együtt mintegy hetven tag vesz részt. Vencel Lajos, az önkéntesek buzgó parancsnoka személyesen volt Szegeden, hogy a fogadtatást és egyéb részleteket az ottani előkészitő bizottsággal személyesen állapitsa meg. A szegediek felhasználták az alkalmat, hogy tüzoltóink zenekarát a kongresszus első napjára a város legelső éttermébe, a Mayer-féle pilseni sörcsarnokba szerződtessék. A zenekarnak ismét alkalma lesz, hogy jó hirnevét terjessze.

— **A tüdővész fészke.** Most, ebben a nagy szárazságban egy-egy aszfaltozatlan utcán végig menni élveszedelemmel jár A felvert por átláthatatlan felleggel veszi közül a járó kelőket, s bizony szerencse ha nem két kocsi jön egymásután, mert ebben az esetben az ember a megfullás veszedelmét alig kerüli ki: Ha levegőt akar beszivni porzuhatag ömlik a tüdőjére. Igy van ez még a Deák utca aszfaltozatlan részében is. A kőjárda rovátkáiban fészkelő por is veszedelmet rejt magában. Ha ezeket az állapotokat látjuk bizony érthetetlennek tartjuk, hogy Szabadka minden polgára nem tartja kötelességének, hogy a város kiaszfaltozását első és főkötelességének tartsa, nagyobb kötelességnek mindennél. Hiszen a város lakosságának egészségét menthetné igy meg; gyermekeit mentené meg a tüdővész bacillusaitól, melyek mint a statisztikai kimutatásokból tudjuk a szabadkai utcák poraiban érzik magukat a legotthonosabban. Hiszen nem is kerül sokba ez az asztalt, melynek az egészséges volta mellett még az olcsóság is az előnye.

— **Névmagyarositás.** Gräbeldinger Péter németcsanádi illetőségü szabadkai lakos, a Mlinerits J. utóda helybeli első temetkezési vállalat cég tulajdonosa vezetéknevét belügyminiszteri engedélylyel »Gál«-ra változtatta.

— **Halálozás.** Kiss Zentai Ferenc kir. törvényszéki hivatalnok tegnap 37 éves korában elhunyt. Temetése ma délután volt nagy részvét mellett.

— **Harmadizben ügyilkos.** Sehogy sem birja az élet terhét elviselni Jerity Mihály helybeli fodrászsegéd. Már két izben adtunk hirt arról, hogy az életet elakarta dobni magától, de mindkétszer sikerült életben tartani. Tegnap este, most már harmadizben, méreggel akarta megát elpusztitani. 7 óra tájban gyufaoldatot ivott s borzasztó kinok közt vánszorgott 9 óra körül a mentők laktanyájába, ahonnan azonnal a közkórházba szállitották s még idejekorán alkalmazták a gyomormosást. S igy ezuttal sem sikerült szándékát megvalósitania.

— **A tánc hevében.** Tegnap este a városligetben tartott táncmulatság keretében izgalmas jelenet játszódott le. Nagy József kárpitos-segéd borozás közben összeszólalkozott néhány fiatalemberrel, akik közül egyik egy székkel ugy fejbe ütötte, hogy veszedelmes koponyarepedést szenvedett. Beszállitották a kórházba.

— **Ha jól és olcsón** akarjuk szükségletünket beszerezni, **Cipő, kalap, uri és női divat cikkekben,** ugy forduljunk a **Versenyáru üzlethez** Szabadka, Papucs piac.

—

A gyümölcs befőzés titka

meg van oldva egy uj szerrel. Ezen igen fontos ujdonság **Amerikai Gyümölcs Salicyl** néven jön forgalomba amelynek használata által a befőzött gyümölcsök, tiszta átlátszó szinüket is keménységüket éveken keresztül megtartják. Nem drágább, sőt még olcsóbb, a füszerkereskedésben vásárolt, közönséges és az emberi szervezetre ártalmas salicylsavnál. Minden csomagon az **Amerikai**

Gyümölcs Salicylt gyártó részvénytársaság neve és az **Oroszlán** védjegy látható. Kapható 10—20—30 filléres és 1 koronás csomagokban. Vásárlásnál csak **Amerikai Gyümölcs Salicylt** az **Oroszlán** védjegygyel kérjen mindenki. Magyarországi főraktár: **Wachsmann és Vellner** (Zalán Béla utódai) drogua üzletében **Szabadkán**, Kossuth-utca

— **A Horgony Pain-Expeller.** Richter-féle Liniment. Caps. comp. igazi népszerü házszerré lett mely számos családban már több mint 35 év ótu mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, — fejfájás, köszvény csuznál stb.-nél a Horgony-Pain Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapitó hatást idéztek elő, sőt járványkornál, minő a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek, Horgony- Pain- Expellernek való bedörzsölése mindig jónak bizonyult. Ezen kitünő háziszer jó eredménynyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influnenza ellen is. — Üvegekben ára 1 kor. 80 fill. 1 kor. 40 fillér és 1 korona a legtöbb gyógyszertárban kapható de vásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter- féle Horgony-Pain-Expellert vagy Richter-féle horgony Linimentet kérni valamint a „Horgony" védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

— **Orvosi körökben** már régi ismert tény, hogy a Ferenc József keserüviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes izénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserüvizet.

— A **divatkedvelők figyelmébe.** Felhivjuk mindazon olvasóink figyelmét, akik a divatos ruházkodásnak hódolnak és a gyors és szolid kiszolgálást szeretik, lapunk mai számához mellékelt körlevélre. Grósz Ignác, a legujabb helybeli szabócég tulajdonosa adja benne a közönség tudomására, hogy városunkban letelepedett és a külföldön szerzett tapasztalatai segélyével a helybeli közönség igényeit szándékozik a legnagyobb megelégedésre kielégiteni.

Öngyilkos kereskedő.

Csantavérről jelenti tudósitónk, hogy a község egyik legtehetősebb polgára, Pressburger Kálmán kereskedő állitólag idegrohamában a fővárosban a Dunába ugrott és a habok közt lelte halálát.

Pressburger 27-én utazott fel a fővárosba, hogy egy földvásárlási ügyletet bonyolitson le.

Miután dolgát elvégezte és a Royal-szállodában, ahol szállva volt, megvacsorázott, lakásáról eltávozott s azóta nem tért vissza. Tegnap reggel a Margithid közelében egy uriasan öltözött férfi holttestét fogták ki s ebben Pressburgert agnoszkálták.

Az öngyilkos kereskedőnek anyagi viszonyai teljesen rendezettek voltak s végzetes elhatározásának végrehajtása előtt nagyobb összeg pénzt, mely ügyeinek rendezése után birtokában maradt, postán Csentavérre küldte a felesége cimére.

Hozzátartozóinak állitása szerint az öngyilkosságot valószinüleg ideges állapotban követte el, mert már hónapok óta szenvedett idegrohamokban és a megőrüléstől félt.

A főtérhez közel

2—3 szobás lakást

keresek november l-ére.

Cim a kiadóhivatalban.

Palicson

a Leovics-villában

egy szoba butorral

azonnal kiadó.

Egy amerikai Goldmann.

A nagy amerikai lapok legujabban megérkezett számai oldalszámra, dus illusztrációkkal ellátva hoznak egy a Goldmann-féle utonálláshoz feltünő mód hasonló esetet.

Egy délamerikai városban történt, hogy Mr. Pearce The True cimü lapjában megirta a Wendswhille vasgyár üzelmeit. A gyáros urban csak ugy, mint a minap Goldmannban, felbuzdult a vér, azzal a különbséggel, hogy az amerikai nagystilü csalóban volt egy kis gentleman tempó is.

Sem kocsisait, sem munkásait nem bujtotta fel, hanem a preerik, a végtelen puszták betyárgyermekei élén indult bosszu utra. Valamelyes módon felbérelte a pusztai haramiákat és a nagy sivatagot keresztülszelő vonaton követte el a merényletet.

A banditák uraknak felöltözve követték a vonaton az ujságirót és egy éjjel rátámadtak. Már fojtogatták, amikor sikerült a vészfék utján megállitani a vonatot.

A betyárokban azonban megmaradt az angol hidegvér. Eleresztették a soványpénzü szerkesztőt és hozzáláttak a fosztogatáshoz. Az utasokat mind egy penny-ig kirabolták, sőt megtették azt a trucot is, hogy magának Mr. Wendswhillenek, a felbujtó gyárosnak is elvették utolsó garasát.

TÁVIRATOK.

A háboru.

Newyork, julius 31. Sato japán követségi titkár egy interview során tagadásba vette, hogy báró Komura Roosevelt sürgetésére beleegyezett a fegyverszünetbe. Ellenkezőleg, Japán a béke megkötése előtt fegyverszünetet nem fog kötni, mert Oroszországot csak Japán aggressziv politikája kényszeritheti arra, hogy az elébe szabott békefeltételeket elfogadja. Mandzsuria közös megszállása Japán és Oroszország által a jövőben nincs kizárva. Japán a bekekötés után az adókat azonnal felemeli.

Berlin, julius 31. Kina követeléseire vonatkozólag egy kinai diplomata kijelentette, hogy az ország összes alkirályait és kormányzóit fölhivták, adjanak véleményt, hogy milyen állást foglaljon el Kina Mandzsuriával szemben. Ezek alapján fogja aztán a kinai kormány a követeléseit Mandzsuria jogtalan megszállása miatt megszövegezni.

Tokió, julius 31. (Reuter). A japánok julius 28-án kitüzték az oroszokat Pikovsz területéről (Szahalin). A város bevétele közben heves utcai harc volt. Később a japánok Rikovszktól délre 800 főnyi gyalogsággal ütköztek meg és megverték őket. Majd üldözőbe vették az oroszokat, miközben 100 orosz elesett es 50 fogságba került.

Tokió, julius 31. [Reuter] Az orosz haderő, mely az utolsó szahalini harcokban állt szemben a japánokkal, 5000 főnyi gyalogságból állott. Az oroszoknak 12 ágyujuk volt.

Az orosz forradalom.

Pétervár, julus 30. Carszkoje Szeloban a katonai szemle két gyanus ember letartóztatása miatt elmaradt.

Pétervár, julius 31. A cár a matróz-zavargások megvizsgálására bizottságot küldött ki, amelyben a tengerészeti miniszter fog elnökölni.

A balkán zavarok.

Konstantinápoly, jul. 31. Csütörtökön Ipeken mohamedánok bombamerényletet követtek el Iván effendi orthodox birósági ülnök ellen. Az utóbb időben a djakovai és ipekvidéki helyzet rosszabba fordult. Erélyes katonai intézkedések kellenek. Nem igaz egy bécsi lapnak az a szófiai jelentése, hogy az albánok öldöklik a keresztényeket és megszakitottbk Ó-Szerbiának Konstantinápolylyal való összeköttetését, vagy hogy a porta Ausztria-Magyarország beavatkozásától tart.

Konstantinápoly, julius 31. A krétai fölkelők gyülést tartottak, a melyen visszautasitó feleletet adtak a krétai védőhatalmak főkonzuljainak felhivására.

Konstantinápoly, jul. 31. Helyreigazitás: Rips, a merénylet állitólagos elkövetője, nem komisszárius, hanem bizományos volt.

MULATSÁG.

A szabadkai vas- és fémmunkások bálja. Tegnap este tartották meg derék vasmunkásaink kitünően sikerült nyári mulatságukat a városligetben. Fél kilenckor már képviselve volt Szabadka munkás ifjusága ugy, hogy az első csárdást 70 pár lejtette a kényelmes városligeti tánchelyen. Éjfélig a legvigabb hangulatban folyt a mulatság, mikor is megkezdődött a sorsolás. Először szépségverseny volt. A szépségdijat elnyerte Pilics Zórka kisasszony. Legtöbb levelezőlapot kapott és eladott Kónya Rózsika kisasszony. Sorsolás után az ifjuság ujra hozzálátott a tánchoz és a kora hajnali órákig fáradhatlanul járták a szebbnél-szebb magyar táncokat.

Jelen voltak. Leányok: Patai Apoló, Popovics Lujza, Kubát Jozefin, Matievics Agnés, Szegszárdi Veronka, Fényes Katica, Pajerli Ilona, Bulyovcsics Mariska, Rózsika, Szegszárdi Erzsike, Zseni Tera, Vida Margitka, Rukavina Lujza, Orbán Mariska, Szabó Matild, Orovecz nővérek, Fehér nővérek, Fehér Mariska, Bartus Ilonka, Pilics Zorka, Ugri Rozika, Dózsai Viktória, Horácskó Annuska, Bébők nővérek, Kovács Teruska, Kovács Rozika, Fodor Ninuska, Halada Margitka, Bertus nővérek, Mészáros Mariska, Seres Jolán, Hegedüs, Marcel, Sörös Erzsike, Sörös Margitka, Fusch Boriska, Kovács Gizella, Lengyel Mariska, Kelemen Rózsika, Kefler Jozefin, Radulovics Lenka, Horváth Ilonka, Mihályka Rózsika, Szegvári nővérek.

Felülfizetések: Kladek és Hamburger 3 kor., Siflis Pál 4 kor., Erdei Bálint 3 kor., Kiss Ferenc 1 kor., Ohrman Kálmán 2 kor., Decsi József 1.20, Abrasics bádogos 1.20. Fogadják a nemes szivü adakozók a rendezőzéghálás köszönetét adományaikért.

H. A.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

Tekintetes

ifj. Rengyel János
közigazg. gyakornok urnak
Szabadkán.

Folyó évi julius 27-én este a villamoson általam esetleg használt kifejezéseknek sértő szándékot nem tulajdonitottam és sérteni őt és senkit egyátalán nem akartam.

Ezért az esetnek megtörténtét sajnálom és miatta ez uton is bocsánatot kérek és önnek ily módon a legteljesebb elégtételt adva, jelen nyilatkozatomnak hirlapi közlésére felhatalmazom.

Szabadkán, 1905. évi julius 29-én.

Kolonich Károly.

Előttünk:
Szárits János.
Dr. Völgyi János.

*) E rovat alattiakért nem felelős a Szerk.

REGÉNY CSARNOK.

A fekete boriték.

Németből: **Körmöczy Ernő.** 50.

VI.

Musseline halála.

Ekkor egy inas lépett be s levelet nyujtott át Medinának. Ez sietve bontotta föl s Rajmund alábbi sorait olvasta benne.

„Melyen tisztelt bankár ur!

Épen most érkeztem meg egy kirándulásból s amint Beaulieu papirjait rendeztem, több szabálytalanságot vettem rajtuk észre, a miről önnek bizonyára nincs tudomása, de a miket mégis értésére kell adnom. A váltók közt több van olyan, melyeken a hamisitás félreismerhetlen nyomai látszanak s Hektor is ilyeneknek mondja őket. Ugy látszik, hogy hütlen könyvelője volt, a kire jobban kellett volna vigyáznia. Hektor ugyan azt állitja, hogy a hamisitás őntöl ered, de ő most seblázban fekszik.

Egyben küldök önnek egyet e hamis váltókból, a többi három elég lesz arra, hogy a tettest a hüvösre küldje.

Várom szives felvilágositását.

Rajmund.

Medina egy székbe roskadt.

A herceg kikapta kezéből a levelet s olvasni kezdte.

— Aha! — kiáltá. — A doktornak igaza volt. Ez az ember, ez a Rajmund a mi ellenségünk, ki titkunkat ismeri. Tegnap Spavento, ma Colonna s Medina, holnap rajtunk a sor Ricordival. Meg kell akadályoznunk tervét. Ön Medina, lásson utánna, mint fog szabadulni a kelepcéből, mert torkig vagyok már vele, hogy évekig őrizzem a fegyháztól.

E közben Rajmund levelet kapott Musseline házmesterétől, melyben arra kéri, hogy haladéktalanul látogassa meg Rajmunddal. A hogy erőszakkal fölfeszitették a bezárt ajtókat, borzasztó látvány tárult szemük elé.

Musseline ott feküdt a padlón, holtan. Lajos megvizsgáltatta a hullát s a rendőrséghez küldött; aztán odaült az asztalhoz s tollba mondta Rajmundnak az esetet.

— Tehát, — kezdé nyugodtan, — halál beáltát biztos jelek mutatják; a test merevsége s a kihült tagok. Most már csak azt kellene kinyomoznunk, mi okozta a szerencsétlen hölgy halálát.

— Büntényre gondol? — kérdé Rajmund.

— Lehetséges, — felelte Lajos. Aztán tovább vizsgálódott. Fölemelte a holttest fejét, végignézte karját. félrevonta az inget s aztán igy szólt:

— Megmérgezték — s akár mindjárt bizonyosságot szerezhetünk magunknak.

Ujra félrevonta az inget a mellén.

— Nézze kérem, a gazemberek a legerősebb mérget használták.

Rajmund odapillantott s egy alig észrevehető kis fekete pontot látott.

— Mi az? — kérdé megborzadva.

— Hallott már arról a méregről, amelylyel az indiánok nyilaik hegyét mérgezik be? Fekete szinü, vizben oldható méreg az, mely minden ideget megöl. E gaztett tegnap este történt, majd megtudjuk, kik voltak a tettesek. Ez a kis szurás a méregbe mártott tűvel teljesen elég volt.

Ebben a pillanatban felnyilt az ajtó s Palmári herceg lépett be. Rajmund üdvözölte őt, mialatt az orvos folytatta a vizsgálatot.

— Sajnálom, hogy háborgatnom kell önt, de már lakásán is kerestem s onnan utasitottak ide.

— Fontos közlendője van?

— Mindenesetre — felelte a herceg. — Különben a kiváncsiság is hozott ide. Tehát meghalt! Különös!

— Minden rejtélynek van kulcsa és Malon doktor ur épen az előbb állapitotta meg . . . .

— Hogy ezt a fiatal hölgyet megmérgezték, — vágta közbe fölpillantva az orvos.

— De hisz e kedves gyermeknek csak nem volt ellensége! — kiáltá a herceg csodálkozva.

— Ellenkezőleg, herceg uram, — folytatta Rajmund — igen veszedelmes ellenségei voltak.

— Azonban a tettesek nem jól számitottak, — szólt most az orvos, miközben Rajmundnak egy levelet nyujtott át, mely a holttest mellett feküdt — a szegény leánynak maradt még annyi ideje, hogy megirja e levelet.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:
DUGOVICH IMRE.
Laptulajdonosok: AZ ALAPITÓK
Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betükből 6 fillér Legkisebb hirdetés 30 fillér

2000 kor. hozománnyal rendelkező izr. vallásu nő, férjhez menni óhajt biztos jövőjü fiatalemberhez, Leveleket «H. H.» jelige alatt lapunk kiadóhivatalába kérünk.

Cimbalmozni tanit jutányos feltételek mellett Balázs József cimbalom tanitó VI. kör, Kálmán-u. 309. szám.

1 vagy 2 utcai butorozott szoba, esetleg teljes ellátással is, kiadó. Cim a kiadóban.

Kiadó üzlethelyiség. A főtérhez közel igen forgalmas helyen nagy üzlethelyiség kiadó. Cim a kiadóban.

Vesz használt tankönyveket regényeket és zenemüveket az Antikvárium könyvkereskedés Szabadkán szemben a gymnasiummal. A világhirü »Progres« cigaretta hüvely főraktára Nikotin mentes egyptomi papir 100 hüvely egy doboz csak 9 kr, a legfinomabb egy doboz csak 11 kr. Levélpapir, irószer. Irodai felszerelések bámulatos olcsók. Kölcsön könyvtár havi dija 30 kr egyedül az Antikvárium könyvkereskedésében. Képes levelező lapok nagy választékban csak 1 kr drbja az Antikváriumba.

Varró leányok figyelmébe. Tanuló leányt keresek honvéd ruha elkészitéséhez. Aki már a varrásban jártassággal bir előnyben részesül. Cim Fazekas János férfiszabó VI. kör, Tompa-u

Főtérhez közel egy nagyobbb udvari helyiség, mely alkalmas ipartelepnek kerestetik. Cim a kiadóban.

Vasalónő, ki (a Bárány-közben) gőzmosódát nyitott, ajánlja intézetét. Mosott ruhát is elvállal s ing vasalási dija 12 fillér, 2 gallér 6 fillér. — Kelengye-mosást a legjutányosabban eszközöl. Gardó Klára.

Egy egészen **uj fényképező gép** teljes felszereléssel jutányosan eladó. Megtekinthető Ányos-utca 101. szám alatt délutánonként 1—3 óráig.

Füszerkereskedésnek vagy korcsmának igen alkalmas ház, mely áll 3 szoba, konyha, pince és szükséges mellékhelyiségekből, jutányosan eladó. Bővebbet IV. kör, Párdics-utca 348. szám alatt.

Kerékpár jó karban levő, uj külső gumikkal, 35 frtért eladó. Kölcsey-utca 238. sz

Tiszta és jó csomagolópapir lapunk nyomdájában kilónként is kapható.

Boros hordók alig használtak, az ország legnagyobb bortermelőitől, kitünő minőségben, minden nagyságban kaphatók

CZIGLER GYULA kereskedőnél Szabadka, VI. kör, Magyar-utca.

Eladó birtok.

Tázlár pusztán a Budapest-Zimonyi vonal Sóstói- és Vadkert-Tázlár állomásaitól 5 kilométernyire fekvő Sváb Imre-féle szarvastói

120 magyarholdas birtokomat

eladom, a tóterület 47 hold, melyben 15 hold igen jó nádas van, az egész igen alkalmas **haltenyésztésre**, a többi **szántó** és **kaszálónak**.

Értekezhetni lehet a tulajdonos Égető Imre Tázlár postafiók Stoltvadkert.

Vadkerten, állomáshoz 15 percre,

74 holdas birtok,

benne 3 éves 16 holdas szőlőtelep, kedvező árban eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Első szabadkai

Bernstein-féle kitünő vizesugorka- és savanyupaprika-konserv készitése I. kör, Kölcsei-u., a volt régi Schönstein-féle ecet-gyár.

Saját ház.

ECET-eszenc eladás,

amelyért kezeskedem, hogy benne az **ugorka és paprika állandó és kiváló kellemes izü.**

Egyuttal értesitem a n. é. közönséget, hogy nálam naponta **friss vizesugorkát** lehet kapni.

— Szives pártfogást kér

Bernstein Emil.

Eladó szőlő.

A város közepétől gyalog fél órányira fekvő **jókarban tartott, 8 éves ültetésü, 7 és fél kapa szőlő** rajta lévő épülettel szabadkézbő eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

14869/905. szám.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhirré teszi, miszerint a város közönsége tulajdonát képező lovak élelmezésére szükséges 365 métermázsa zab **f. évi augusztus hó 2-án** d. e. 9 órakor a gazdasági ügyosztály hivatalos helyiségében nyilvános árverés utján fog beszereztetni.

Az árverési feltételek a gazdasági ügyosztály hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1905. évi julius hó 29-én.

A városi tanács.

Ma már minden ember tudja, hogy a világhirü Valódi Növény Essenczia-Fluid csak „KATONA-féle“ „K. A.“ védjegygyel!

Ovakodjunk tehát hatásnélküli külföldi utánzatok megrendelésétől és kérjünk határozottan csak egyetlen **valódi** gyártmányu **KATONA**-féle igazi Növény Essenczia-Fluidot, mely 12 üveg 4 kor., 1 üveg 40 fillér.

Minden olyan FLUIDOT, melyen nem áll rajta Katona név, vissza kell utasitani, mivel hamisitott.

Kapható Budapesten: Török József gyógyszertára; Szabadkán: Katona Agoston gyógyszerész Csernovits-utca; Wachsmann Jenő gyógyszerész Széchenyi-tér; Zalán Béla droguistás Kossuth-u; ifj. Hoffmann József gyógyszertára III. kör Zimonyi-ut.

Megvizsgálva és véleményezve!

Ma már minden ember tudja, hogy a világhirü Valódi Növény Essenczia-Fluid csak „KATONA-féle“ „K. A.“ védjegygyel!

Páratlan — nélkülözhetetlen — elérhetlenül megbizhato nagy gyógyhatásu házi gyógyszer. Gyorsan gyógyit minden gyomor rendetlenséget, megszüntet gyomor- és hasgörcsöt Kitünő szer minden gyengeségben, étvágytalanságban stb Gyorsan étvágyat gerjeszt, igy a test erőfokozódását — a test sulyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert megerősiti. Mint külszer, fényesen bizonyult köszvénynél csuznál, tagszaggatásnál stb.-nél.

Megvizsgálva és véleményezve!

Nyomatott a Kiadók Kladek és Hamburger villamerőre berendezett könyvnyomdájában.